

aus dem Archive zu Victring Tom. I. cod. dipl. fol. XIII finde, dass Graf Bernhard von Spanheim dem Kloster Victring die Besetzung Hadrichsdorf, welche Chunrad von Truchsen von ihm zu Lehen hatte, dem Kloster zu Victring schenkte, den Truchsnier aber mit Gütern in Rammelstein (Rabenstein zwischen Lawamünd und Unterdrauburg) und Grace entschädigte. Die Urkunde trägt das Datum 1147. Au das Besitzthum der St. Pauler Benedictiner erinnern noch die Vulgarnamen der gegenwärtigen Besitzer: Apačnik u. Prodnik — Abt u. Prior!

In nicht weiter Entfernung von der Kirche St. Nicolaus heisst eine Waldschlucht: Volčje jame, u. unterhalb ein Besitzer Volčjak, von daher rührt die deutsche Benennung Wolfspach, welche noch im Altenmarkter Stockurbar vom Jahre 1650 vorkommt, aber schon im Jahre 1335 üblich war, denn das Copialbuch von St. Paul (fol. 125) berichtet: Chunrad von Auffenstein Marschall von Kärnthen bezeugt auf wiederholte Mahnung des Abtes u. Conventes St. Paul »daz ich innegehabt han ein vogtey auf einen gut, daz dem Gotshaus von s. Paulo mit aygenschaft angehört vnd ist gelegen im Wolfspach daz s. Nicola, dy weil ich Windischgrätz innegehabt han unz auf heutigen tag« — obwohl er kein Recht dazu besass. Datum Pleyburch 1335. 10. Juli.

Im sogenannten Hanžičhof sind noch die Klosterzellen zu sehen, die als Wohnungen den Mönchen gedient haben.

Mein Messner erzählt mir: ober dem Thürpfeiler des Hauptthores steht die Jahreszahl MIII, jedoch ich muss mich selbst überzeugen. Ich war vor 3 Jahren einmal dort, aber mir ist die Inschrift entgangen.

Ich habe diesen Winter meine Abhandlung über »Weriand de Graz«, den ersten bekannten Ahnherrn der Fürsten Windischgraz vollendet, u. ich bin zu dem Resultat gekommen, dass er nicht der jüngste Sohn Ulrichs Markgrafen von Kärnten aus dem Hause Weimar, sondern ein einfacher Landesadeliger gewesen sei.

Auch Tangel's Ansicht: dieser Weriand sei ein Graf von Player gewesen, ist irrig. Ich habe 34 Domini de Graz — Windischgraz eruiert, die vom Jahre 1090 bis 1385 ununterbrochen hier gewohnt haben. Die Fürsten Windischgraz werden mir freilich gram sein, aber die Geschichtsforschung muss rücksichtslos vorgehen.

Gott gebe dir langes Leben, du bist für die Kirche u. Wissenschaft auch nothwendiger als die zwei Franz-Josefs-Ritter, die nicht umzubringen sind, Wegen meiner sollen sie 100 Jahre leben, ich speculiere nicht auf ihre Pfründen, aber hätte ich sie so jung, wie meine Brüder: Žuža u. Juvančič, bekommen, wahrlich ich hätte mehr in jeder Beziehung geleistet.

Mit Gruss u. Kuss

Dein alle Zeit getreuer Freund

(Konec prihodnjič.)

Davorin.

VII. izkaz darov za Prešérnov spomenik.	Prenesek . . .	gld. 568'99
Cerkljanski dijaki na veselici v Cerkljah dné 30. vélikega srpana	„	10'—
Čisti dohodek dijaške veselice na Greti pri Trstu dné 30. vélikega srpana	„	50'—
Dr. Ivan pl. Premerstein, c. kr. notar v Tolminu	„	10'—
Počitniška dijaška zveza »Zora« v Ptujii za odhodnico dné 15. kimovca	„	4'—
Anton pl. Globočnik, državni poslanec i. t. d.	„	10'—
	Skupaj	gld. 652'99

„Schlusswort zur Ortsnamenforschung in Kärnten“. Poročali smo že v 7. številki o brošuri, v kateri je »Katoliško-politiško in kmetijsko društvo za koroške Slovence« krepko zavrnilo neosnovane trditve arhivarja A. pl. Jakscha, tičočé se slovenskih krajevnih imen na Koroškem. Ker se je potem zdelo g. pl. Jakschu potrebno odgovoriti na to brošuro in iz nova zagovarjati svoje trditve, izdalo je sedaj rečeno društvo

novo knjižico pod gorenjim naslovom. Pisana je stvarno in temeljito; toda ali se gospod pl. Jaksch sploh dá prepričati, na to smo res radovedni. Nekoliko več prihodnjč.

Zveza hrvaških pevskih društev je imela minuli mesec v Zagrebu svoj občni zbor, na katerem se je poročalo o dosedanem delovanju pevske zveze in so se tudi prisodile nagrade, katere je svoje dni razpisal osrednji odbor za nove zборе hrvaške. Prvo darilo (15 cekinov) so zložile dame hrvaške, drugo (10 cekinov) je dal zagrebški župan g. dr. Amruš, in tretje (8 cekinov) je zložila zveza sama. Izmed teh daril sta se prisodili prvi dve našemu rojaku g. *Fr. S. Vilharju* za zbora „Hrvatska domovina“ in „Nočna pjesma“, tretje pa je dobil g. prof. Jos. Eisenhuth. Veseli nas, da hrvaški veščaki priznavajo izredno nadarjenost Vilharjevo, in zato mu čestitamo od srca. — Pohvalno sta bili še omenjeni Vilharjeva „Slovensko-hrvatska himna“ in Fleišerjeva „Košutica“.

Skupščina je sklenila izdajati svoje glasilo, in sicer vsak mesec z jedno skladbo; o prihodnjem zborovanju se je določilo, da bode v Brodu ob Savi.

Spomenik Ljudevitu Gaju so odkrili dne 27. m. m. v Gajevem rojstvenem mestu Krapini. V prihodnji številki izpregovorimo nekoliko obširneje o tej lepi slavnosti, zajedno pa opozarjamo že danes čitatelje svoje na spis »Kratka povestnica slovenskega pravopisa«, v katerem bode prihodnjč pisatelj č. g. *A. Fikonja* poročal o vplivu Gajevem na književnost slovensko.

Ogenj sv. Elma. Prelepi sij, ki ga o hudem vremeni napravljata zemeljska in zračna elektrika zlasti ob rtastih stvaréh, takozvani ogenj sv. Elma — o katerem govori dr. S. Šubic v »Lj. Zvonu« 8. zv. — imenujejo Grki Elijev ogenj (J. Jesenko: Občni zemljepis 73.) — Na tem narrodnem pojavu se osnavlja menda tudi národna vera Srbov, da se na dan, kadar se praznuje sveti Ilija, sveti Pantelija, ali Ognjena Marija, vozačem zapalijo osi in kolesa in da jim tedaj grom udarja v voz; zakaj svetei se bajè srdé na delavce ob istih praznikih (»Glas Naroda«, 1874., 26.).

Dr. Šubic tudi omenja povestij, kakó si je zapadni svet mislil svetnike v zraku, zlasti Marijo, naprama Elmovemu ognju, poslednjo namreč kot pomočnico o pomorskih viharjih, prikazujočo se v ognji sv. Elma. — Nekaj podobnega nam pripoveduje zopet národna pesem srbska o prej imenovanih svetcih: »gromovitem« Iliji, »vetrenem« Panteliji in »ognjeni« Mariji: — Vlahi žanjejo v nedeljo —

»Nad njima se tri oblaka viju,
Jedan oblak gromovit Ilija,
Drugi oblak ognjena Marija,
Treći oblak sveti Pantelija.«
Progovara sveti Pantelija:
»Udri gromom, gromovit Ilija,
Udri ognjem, ognjena Marija,

A ja vetrom, sveti Pantelija.«
Al' govori ognjena Marija:
»Nemoj gromom, gromovit Ilija,
Nemoj vetrom, sveti Pantelija,
Ni ja ognjem, ognjena Marija,
Jer Vlasima Turci ne veruju,
A pšenica težatka ne čeka.«

— e — o — a.

Dr. Jan Peter Jordan. O tem nedavno umršem lužiškem Srbu, bivšem javnem učitelji slovanskega jezika in književnosti na vseučilišči lipskem, naznanja se v »Lj. Zvonu« XI. str. 511 na kratko, da je bil »jako plodovit pisatelj in izdal mimo drugih knjig nemški pisano slovnico gorenjelužiškega jezika« (1841.) in da je leta 1841. priobčil tudi nekoliko (lužiško) srbskih národnih pesmij pod imenom »Wicazec Petr«. — Spomina vredno je še, da je pokojni Jordan leta 1842. — tedaj bogoslovec v Pragi začel izdajati list »Jutnička« (Juternica), ki pa ni uspel, menda ne zaradi novega, po Smolerji osnovanega pravopisa. Med knjigami Jordanovimi pa se morejo tu imenovati: »Die slawischen Sprachdialekte in kurzer Grammatik, Chrestomathie und dem nöthigen Wörterverzeichnis« 1845.;

»Dokladni Słowniczek polsko-niemiecki i niemiecko-polski;« »Die Vorläufer des Husitentums in Böhmen« 1846.

Naše »Slovanstvo« (poleg češk. Slovnika Naučn.) pravi I. 103, da je bil Jordan svoj čas »najgorljivejši širitelj in branitelj slavjanske uzajemnosti med lužiskimi Srbi, širč ustno in pismeno med rojaki in Nemci znanje o Slavjanstvu«. Posebno imeniten je v tem oziru pač znani časopis: »Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft«, katerega je izdal Jordan (in Schmalzer) v Lipsiji 1843. — 1849. To je res »temeljit obzor duševnega delovanja pri vseh Slavjanih«. V teh »letopisih za slavjansko književnost, umetnost in znanost« se nahajajo med mnogim in raznovrstnim gradivom kaj zanimivi spisi, dostajajoči se vsega Slovanstva, n. pr.: Razprava o Gaji in ilirstvu; životopis Šafaříkov in razgovor o njegovih »Slov. Starožitnostih« in »Slov. Narodopisu«; životopisne črtice o Kolarji in natančen pregled njegove »Slavy Dcere«; zgodovinski razbor češke književnosti; izvestja o poljskem pesniku Mickiewiczzi; kritiške ocene ruske literature sploh kakor i pojedinih pisateljev... pa tudi zaznamki o bolgarskih, srbskih, hrvaških in slovenskih književnih in v obče stvaréh národnostnih. O poslednjih sta tukaj pisala tudi Dav. Trstenjak (1845) v odgovor o priliki svoje primicije in Ivan Macun o slovenskih ljudskih šolah v dolejni Štajerski (1844) in o Slovanih v Kranjski in sosednih pokrajinah (1845.).

Književno delo Jordana, odšedšega v Avstrijo, nadaljeval je v rojakih znameniti Jan Ernošt Šmolef (Schmalzer), o katerem vid. »Lj. Zvon« IV. str 504 sl.

A. Fekonja.

Listnica. — Gregorij. Kakó sodimo o poslanih pesmih? Bolje, da molčimo! — Metod. Pred petdeset leti bi se bile izvestno tiskale Vaše stvari, dandanes ne več. — T. v Lj. Kär ne dá Vam vest, da bi malone sléharnemu samostalniku ne obesili olepševalnega priloga, kakor n. pr. divna zora, božanstveno solnce, čaroben dan i. t. d. Ali res mislite, da brez takih pritiklin ni móči spisati poštenega sestavka? — S. v J. La mort sans phrase! — Fr. Dobravski. Vse pesmi kažó, da ste šele začetnik »Spomladi« je dolgočasen popis brez sléharne pointe; »Večere« nič boljši.

»Rádosti nemirne

Vtripljem tudi jaze« —

čudna tropa! Srce utriplje, ne Vi!

»Na nebu zvezde bliskajo,

Po vasi fantje uriskajo« —

tukaj ste izvestno le popravili Gregorčičeva stiha:

»Na nebu zvezde sevajo,

Na vasi fantje pevajo.«

Pesmi sevéda niso za tisek. — Dobroslav. Da bi se Vaše pesmi vsaj tako lepo glasile, kakor so lepo zgorele! — F. P. »Strte nade« — že naslov nam je dosti!

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Izdajatelj **Janko Kersnik**. — Odgovorni urednik **dr. Ivan Tavčar**.

Upravništvo »Národna Tiskarna« Gosposke ulice št. 12. v Ljubljani.

Tiska »Národna Tiskarna« v Ljubljani.